

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 536978 - Poštni t/rn 11234499

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

Slovinci smo (bili) lačni pisane besede

Vsi smo odgovorni za ta naš katoliški tisk

Ob zmagoslavnem pohodu televizije pred nekaj desetletji so mnogi že napovedovali izginotje tiska, časopisov, knjig... To se še ni zgodilo in se najbrž nikoli ne bo. Marsikdo je že začutil prenasičenost od televizijskih oddaj in se je povrnil k staremu, dobremu tisku. S tem nočem zanikati vpliva in razširjenosti »okna v svet«, malega ekrana. Niti tega, da nam povere veliko prostega časa. Ne more pa nadomestiti tiska. Prej ali slej se bo ustvarilo neko ravnotežje. Na televizijo ne moremo veliko vplivati, ker sta se je polastila ali politika ali denarni trg. Manjši skupnosti je praktično nemogoče ustanoviti televizijsko postajo, ker je že vse zasedeno in ker to preveč stane. Drugače je s časopisom. Sodobna tehnika zdaj še bolj omogoča prodor na trg tudi tistim, ki nimajo mnogo denarja, imajo pa kaj povedati in to tudi želijo.

Jezus je svojim učencem dejal, da so »mala čreda«, vendar naj se ne

bojijo, ker je on z njimi. Te besede bi lahko obrnili tudi na katoliški tisk. V primerjavi s komercialnim ali političnim je res »mala čreda«. Za razliko od »velikega tiska« ni narejen za ugajanje, »čehljanje ušes« in oči, ima pa nekaj povedati, nekaj zelo pomembnega. V sodobni jezik mora obleči večno resnico, Jezusov

nauk, evangelij, kar pomeni »veselo oznanilo«. Če kdaj, tega potrebuje mo prav danes.

To je razlog, da bi se morali vsi čutiti odgovorne za ta naš »katoliški tisk«. Ne samo uredniki, ne samo sodelavci, ne samo poverjeniki - vsi. Morda bo kdo ugovarjali: »Ko se je tega tiska nabralo toliko, da ga še zdaleč ne morem prebrati!« To ne bo držalo. Pred drugo svetovno vojno smo Slovenci imeli štiri katoliške dnevnikove (dva doma, dva v Ameriki), 12 tednikov (9 doma, 1 v Avstraliji, 2 v Sev. Ameriki) in 43 mesečnikov. Res je, da veliko teh časopisov ni imelo velikih naklad (veliko jih je bilo namenjenih posameznim organizacijam, stanovom, redovom in podobno). K temu dodajmo, da je bilo Slovencev pol manj, kot nas je danes, in da takrat ni bilo denarja, ker je malokdo bil

»v službi«. Slovenci smo bili lačni pisane besede. Tudi danes Slovenci bemo in izdajamo (če računamo po številu prebivalcev) več, kot veliki narodi, morda prav zato, da se ne bi utopili v morju večjih narodov.

Moč katoliškega tiska je požrtvovalnost in navdušenje tistih, ki ga pišejo, tistih, ki ga širijo in tistih, ki ga berejo. Poverjeniki so v glavnem duhovniki in prebujeni laiki. V kioskih se proda komaj kakšen odstotek katoliškega tiska. Dokler bodo naše cerkve tudi naši »kioski«, ne bo zamrla katoliška tiskana beseda. Prav tu je nevarnost, da bi se naveščali. Če poverjenik reče: »Naj se vsak sam naroči na ta in ta list, kaj se bom jaz mučil z zbiranjem naročnine!«, je to smrtna obsodba večine naših časopisov. Prav pred kratkim nam je neki župnik sporočil, da je vernikom oznanil, naj se vsak sam

naroči na Ognjišče, ker on nima časa pobirati naročnino. Imel je 40 naročnikov. Do sedaj se iz njegove župnije ni naročil še nihče!

Če ne bo v naših družinah in na naših mizah katoliškega tiska, bomo pustili prostor drugačnemu tisku. In tudi naše mišljenje bo postalo drugačno. Veliko govorimo o odgovornosti vzgoje v naših družinah. Morda pa niti ne premislimo, da je katoliški tisk še kako pomemben del vzgoje tudi naših otrok in doraščajočih. Zdelo bi se vam kriminalno, če svojih otrok ne bi obilno hranili in dobro oblačili, nič se vam ne zdi predrago. Morda pa se vam zdi predraga naročnina na ta ali oni katoliški časopis, ki bi bil njihova duhovna hrana?

Franc Bole
urednik »Ognjišča«

Naš otrok in branje

V mesecu katoliškega tiska je prav, če se za trenutek ustavimo tudi pri naših najmlajših. Le-ti so namreč potencialni bralci jutrišnjega dne.

Raziskave namreč pravijo, da je branje na splošno v krizi, ljudje vedno manj berejo. V zadnjih letih človek vedno več časa posveča poslušanju radia, plošč, kaset in gledanju televizije seveda, na račun branja. Knjiga postaja vedno manj zanimiva, ker je zahtevnejši medij kot pa TV, ki ti servira že pripravljeno in preleto gradivo ter zaobjame kar dve čutili: sluh in vid.

V naši kulturi sta poslušanje in branje glavni obliki sprejemanja sporočil. Slovenski psiholog Vid Pečjak pravi, da dolguje povprečen izobraženec 70 do 80% svojega znanja pisanim besedilom. Če prav pomislimo, je to res. Vse naše šolsko znanje temelji predvsem na učbenikih; aktualnostim sledimo predvsem preko časopisja; tudi reklame, navodila za uporabo strojev, telefonski računi in sploh ves svet, ki nas obdaja, je sestavljen iz črk in pisanih besed. Prav zato je pravilno in tekoče branje tako pomembno za vsakega človeka. In ko govorim o branju, nimam v mislih le glasnega branja. To obliko uporabljamo le v redkih primerih ali poklicih. V mislih imam branje na splošno, predvsem tisto tiho, notranje premlevanje besedila. In prav to bi zaradi pomembnosti moral otrok čimprej usvojiti, se z njim celo zabavati, saj mu bo pomagalo pri nadaljnjem odkrivanju sveta. V resnici pa iz izkušnje vem, da je prav branje za marsikaterega otroka velika muka, kaj šele, če je v šoli prisiljen tekmovati za bralno značko.

V zvezi s tem so zelo pomenljivi

podatki, ki nam jih posreduje raziskava Slovenske socio-psihopedagoške službe v Trstu o branju otrok, ki obiskujejo slovenske osnovne šole v tržaški pokrajini. Rezultati so ponekod presenetljivi, kot je recimo ta, da ima kar 37,3% naših otrok težave pri branju. Že ta podatek je dovolj zgovoren in nam daje slutiti dimenzije problema. Med vsemi temi je vsaj 20,2% takih, za katere lahko trdimo, da imajo izrazitejšo težavo. Vse to pa presega za celih 10% razmere v Sloveniji. Kaže torej, da je s tega vidika zamejstvo bolj ogroženo ali rizično in torej potrebno posebne pozornosti. Tako starši kot učitelji bi že v prvih letih osnovne šole morali biti zelo pozorni na to sposobnost svojih otrok. Tem, ki imajo težave, pa je treba primerno pomagati, in to čimprej, da jih ne bo vlekel za sabo do odraslosti. Ko pride otrok v nižjo srednjo šolo, je običajno že prepozno, da bi se kaj bistvenega spremenilo. V hujših primerih je zelo umestno posvetovanje s strokovnjakom - logopedom - ki bo edini lahko primerno svetoval.

Marijan Kravos

Priporočilo papeža Pavla VI. katoliškim tednikom

»Delajmo za dobro stvar z vsem zaupanjem in tudi z vsemi močmi. Ob delu za katoliški tednik naj nas ne navdaja strah naše majhnosti, ampak pogum in veselje, da delamo za božje kraljestvo. Pred očmi imejmo pastirja Davida, ki je s skromno fračo premagal oboroženega Davida. Tudi vaš boj za resnico in pravico v katoliških tednikih je skromna stvar, a združena z božjo močjo lahko vrši junaška dela. Zato nadaljujte z delom, naj se krog katoliških tednikov širi po škofijah. Naj raste po njih krščanska zavest povsod, saj je njihov namen oznanjati resnico, osvetljevati dogodke vsakdanjega življenja na vseh poljih v luči evangelija.«

»Živimo v času, ki je zaradi zmešnjav pravi Babilon. A med vse te zmešnjave se oglašaja Kristusov nauk, ki ga širi tudi katoliški tisk. To je glas poglavarja Cerkev in njenih škofov, katerim pomagajo duhovniki, redovniki, redovnice in katoliški laiki. Vse, ki pri katoliškem tisku delajo in pomagajo, spremlja izreden božji blagoslov, ker mnogokrat delajo ne zaupajoč na zemeljske nagrade, pač na nebeške.«

»Vaš glas, ki ga s tiskom posredujete ljudem, je glas božji, da bi ostali zvesti Bogu in Cerkvi ter se ne izgubljali v obljubah samo zemeljskih dobrin, ki prave sreče ne morejo dati. Katoliški tednik kaže ljudem življenje tako kot je, ki zahteva marsikatero žrtev, da človek ne zaide na pot lahkotnosti in pokvarjenosti, ki prinaša razočaranje in tudi mnogo brezpotrebnega trpljenja.«

NAŠ UVODNIK

Nobena skrivnost ni, da je tisk na splošno v krizi in vendar se ni še nikoli v zgodovini človeštva toliko pisalo in tiskalo, kot prav danes. Morda je prav preobilica informacij največja nevarnost za današnje tiskano besedo. Človek se ob poplavi knjig, dnevnikov, tednikov, radijskih in televizijskih oddaj preprosto ne znajde več in odklaplja TV ali radio, odloži knjigo, zavrže časopis. Enostavno ne more prebaviti obilice novic, ki mu jih od vsepovsod vsiljujejo sredstva množičnega obveščanja v nekakšnem mrzličnem iskanju takoimenovane »globalne vasi«, v kateri nam postane dosegljivo vse, kar se dogaja v svetu. Tega je očitno preveč in tako se ljudje vračajo v svojo ožjo okvir in se zanimajo spet za drobne dogodke, ki se dogajajo v bližini in o katerih velike TV mreže in vsedržavni časopisi ne morejo govoriti ali pisati. Toda človek je vendar potreben komuniciranja in še posebej velja to za katoličane in za vernike, ki jih je svet blagostanja, svet učinkovitosti in senzacionalnega, pa tudi svet nasilja in krivice, spravljen s tira in zbegal. Veri tuj ali pa tudi sovražni tisk nas poplavlja z vsem možnim in tudi z novicami iz življenja Cerkev, zlasti če je zraven kaj senzacionalnega ali celo »pikantnega«. Iščejo pa nove bralce. Zgovorne primere takega pisanja smo zasledili naprimer ob predstavitvi novega katekizma in mrzličnem prelistavanju po njem ob iskanju vsega novega, kar bi dalo misliti, da Cerkev popušča svetu. To je bilzged nekorektnega pisanja in podobno je bilo tudi ob papeževih besedah o odgovornem materinstvu in očetovstvu, kakor, da bi to bila novost za kristjane. Takih zgledov je še veliko.

Res pa je tudi, da katoliški tisk ne sme mimo vsega tega, saj mora vendar informirati vernike, o tem, kaj se dogaja v Cerkvi, tako v vesoljni, kot v lokalni. Katoliški tisk pa rad ostaja na ravni tradicionalnega in pozablja, da mora govoriti tudi ljudem, ki Cerkvi niso blizu. To je pomembno še zlasti, ko Cerkev na novo obravnava pojave v naši družbi in zavzema do njih stališča ter jih razlaga z novimi prijemi. Saj se vendar tudi Cerkev razvija. Katoliški tisk ima nalogo unformirati, pa tudi vzgajati, zlasti ko Cerkev posodablja svoje poglede na svet ter na odnose med ljudmi. Danes je ta svet še kako potreben prave besede in pravega nauka. Ob popolnem propadanju vrednot se je lestvica vrednot popolnoma obrnila in za marsikoga je splav manjši greh kot pa tatvina. Zlasti v tem smislu so potrebne jasne misli in besede, pa čeprav bi morda tvegali očitek, da katoliški tisk moralizira. Zlasti pa bo treba spet najti pot do mladega človeka, ki ga je svet s svojim bliščem iztiril, pridobiti si mora mladega bralca, da bo lahko formiral nove kristjane, v nasprotnem primeru bo katoliški tisk lahko samo še tolažba za »stare« kristjane in bo z njimi tudi izgubil ves ugled in vpliv.

Januar mesec verskega tiska

Že več let posvečamo mesec januar problemu verskega tiska. S tem želimo ponovno opozoriti sebe in vsakega človeka dobre volje na ta problem, ki zavzema vedno večjo važnost v današnji družbi in ga Cerkev ovrednoti v vsej svoji pomembnosti.

V tem mesecu (in posebnem dnevu) želimo:

- ceniti s hvaležnostjo poseben božji dar vseh tistih tehnoloških sredstev, ki olajšajo, poživljajo in obogatijo stike med ljudmi;
- ovrednotiti božji dar besede, sluha, vida, ki nam omogočajo izstop iz naše osamitve in osamljenosti, da izmenjamo s tistimi, ki nas obdajajo, misli in čustva, ki prihajajo iz naših src;
- ovrednotiti darove pisave in branja ter tehnične iznajdbe: radio, televizija, fax, telefon. Ta sredstva so razširila naš delokrog in povečala volumen našega glasu, tako da lahko pridemo do neslutnih množic.

Ista sredstva nas spominjajo na slabost naše človeške narave, na prisotnost zla v posamezniku in v družbi. Verni človek obsoja in odklanja te negativne pojave kakor njihove motivacije.

Toda poklicani smo k nekemu višjemu poslanstvu: oznanjati moramo »veselo novico«, Kristusov nauk ter ga deliti z vsakim človekom, ki je pripravljen ga sprejeti.

To moramo oznanjati predsvem s svojim življenjem.

To je klicmeseca verskega tiska.

»Sonce se je, bratje in sestre, samo enkrat rodilo v pravem pomenu besede — tedaj, ko ga je Stvarnik ustvaril. Toda vsako jutro se rojeva na našem obzorju, da bi prebudilo, obsijalo in razveselilo vsa živa bitja... Bog je samo enkrat v telesu obiskal naš planet. To je bilo pred skoraj dva tisoč leti. Tedaj je Bog nebes in zemlje poslal na svet svojega edinorojega Sina... A kako je svet sprejel tega nenavadnega gosta, to je tema za veliki petek...

Bratje in sestre, navdaja nas sram, da letos pričakujemo nebeškega gosta — Božje dete bolj nepripravljeni kakor kdajkoli prej v naši zgodovini. Naše podnebje je napolnjeno z dimom smodnika, z vonjem prelite krvi in z ječanjem še nenajdenih in nepokopanih kosti po bojiščih. Ni

dovolj črnine za objokovanje mrtvih!

To dokazuje, da je med nami še vedno veliko takih ljudi, v katerih srcih Kristus »nima kam nasloniti glave« (Mt 8, 20). Njihovo življenje je duhovno prazno; izrini so Boga iz svoje duše, družine, šole in države... Kakšne so posledice in končni rezultat tega, izpričujejo strahote Pakraca, Vukovarja, Sarajeva, Majevice, Bosanskega Broda in toliko drugih mest in vasi kakor tudi na deset tisoče izgnancev in beguncev po tej deželi, brez svojih domov, lačnih in žejnih, nagih in bosih... Zločini, nečloveško početje, v katerem koli imenu, so dokaz, kako veliko ljudi se je v današnjem rodu oddaljilo od Boga.

K nam so prihajali in še prihajajo

Živimo s Cerkvijo!

V adventnem času, pa tudi v božičnem, smo pri službi božji večkrat slišali evangelijsko besedo »spreobrnite se«. Kaj pravzaprav to priporočilo, ali celo ukaz, pomeni? Kaj od mene zahteva?

Prepričan sem, da si malokdo dela preglavice zaradi tega priporočila ali ukaza. Gremo pač naprej kakor doslej. Verjetno pa ni tako enostavno. Spreobrnitev zahteva spremembo mišljenja, ravnanja, življenja. Če si grešnik, poskrbi, da ne boš več grešil. Če ravnaš slabo, poskrbi, da slabo opustiš in greš na pravo pot. Kolikokrat smo že poskusili, pa smo se vedno vrnili na staro pot. Vsak človek lahko ugotovi, da spreobrnitev ni lahka zadeva in da je zanjo potrebna božja milost.

O vsem tem nam lahko kaj pove apostol Pavel, saj 25. jan. praznujemo njegovo spreobrnitev.

O sv. Pavlu imamo obilico zgodovinskih virov, a pravega njegovega življenjepisa ne moremo napisati. Izhajal je iz Tarsa v Mali Aziji, torej iz diaspore izven palestinskih meja, bil je strogo farizejsko vzgojen, ponosen Jud, rimski državljani. Izšolal se je v Jeruzalemu, a naučil se je tu

di izdelovati šotore. Pri študiju v Jeruzalemu je dosegel viden položaj. Poznal je dobro Sveto pismo. Preziral je Kristusa kot vsi judovski voditelji. Še bolj je obsojal dejavnost tistih, ki so temu »lažnemu« Mesiji sledili. Ko so kamenjali Štefana, je Pavel dejanje opazoval ter pazil na obleko tistih, ki so kamnali sv. Štefana.

Ko je videl, da so v Damasku v Siriji našli zatočišče številni kristjani iz Palestine, je od velikega duhovnika v Jeruzalemu dobil pooblastilo, da lahko sledi kristjanom v Damask in jih pripelje pred sodišče v Jeruzalem. A ravno na poti v Damask je doživel nekaj izrednega, kar je popolnoma spremenilo potek njegovega življenja.

Na poti v Damask je namreč srečal vstalega Kristusa, ki ga je vprašal, zakaj preganja njegovo Cerkev in mu naročil, naj gre v Damask, kjer mu bo povedano, kaj naj stori. Srečanje s Kristusom in Kristusov klic sta ga prevzela tako neposredno, da ga ne moreta primerno razložiti niti zgodovina verstev niti psihologija. Odkar je namreč Pavel srečal vstalega Kristusa, je ta postal veličina, ki je prežemala vse njegovo življenje.

V Damasku je Pavla (ki se je prej imenoval Savel) krstil duhovnik Hananija, kateremu je bilo povedano, da je Pavel »posoda, ki sem si jo izbral, da ponese moje ime pred pogane in kralje in Izraelove sinove. Pokazal mu bom, koliko bo moral trpeti za moje ime.«

Pavel je postal drug človek. V trenutku je spoznal, da so vsi upi, ki jih je gojil kot Jud, prazni. Kristus, ki ga je poklical na poti v Damask, je popolnoma spremenil njegovo mišljenje in življenje. Nevedni in neizobraženi ljudje, katere je prej nameraval preganjati do smrti, so zdaj postali njegovi najboljši prijatelji.

Po daljši pripravi je začel svoje misijonsko delovanje. Pripisujejo mu štiri misijonska potovanja. Zadnje ga je pripeljalo v Rim, kjer je leta 67 dosegel mučeniško smrt.

Prvotna Cerkev je v svoj kanon (seznam) Svetega pisma nove zaveze sprejela 14 spisov pod Pavlovim imenom. Kot kažejo raziskovanja današnje bibličistike, je Pavlovih 7 pisem. Druga, napisana s Pavlovim imenom, na razne načine nadaljujejo Pavlovo miselnost in prizadevanje ter se zato prikrivajo za avtoriteto njegovega imena. Njegova pisma dajejo bogat vpogled v njegovo delovanje, neuspehe in načrte. O njem in o njegovem delu poroča tudi njegov učenec evangelist sveti Luka v Apostolskih delih.

S tem, da je Pavel dovolil živemu Kristusu, da kot Odrašenik in Gospod usmerja njegovo življenje, je našel osebo zadovoljstvo in mir. Spoznal je, da je v Kristusu postal pravi človek.

I.šk.

Savel... Pavel

Katoliški tedniki v Italiji

Katoliških tednikov je v Italiji okrog 120. Vsi so včlanjeni v Zvezi italijanskih katoliških tednikov (FISC). Tudi Katoliški glas. Uredniki in sodelavci teh tednikov so imeli občni zbor v Rimu ob koncu novembra. V posebni avdienci jih je sprejel sv. oče in tudi predsednik republike Scalfaro.

Na občnem zboru so obnovili vodstvo za prihodnja tri leta. V vodstvu so tudi don Duilio Corgnani, urednik videmskega tednika Vita Nuova ter don Renzo Boscarol, urednik goriškega tednika Voce Isontina. Čestitamo!

Pismo slovenskih škofov

Tako kot vsako leto je tudi v letu 1993 mesec januar posvečen verskemu tisku in njegovi pomembni vlogi pri oznanjevalnem poslanstvu Cerkve na Slovenskem. Komisija za družbeno obveščanje pri Slovenski škofovski konferenci je za vodilno misel meseca verskega tiska izbrala geslo: Z lučjo vere v naš čas. Z njim lepo izraža eno izmed velikih nalog verskega tiska, ki je v naših sedanjih razmerah zelo potrebna: skrb, da bi s pomočjo dobre knjige, revije ali časopisa luč vere posvetila v temo nevednosti, napačnih predstav in zgrešenih podob, ki mnoge naše rojake odvrtačajo od Boga in Cerkve.

Ob tej priložnosti bi se vam radi tudi zahvalili za vaše dosedanje odgovorno delo in vas spodbudili, da ga opravljate še naprej in iščete novih oblik in načinov, s katerimi bi lahko nagovorili današnjega človeka.

Zavedamo se, da položaj verskega tiska in verskih založb pri nas ni lahek. Želje po dobri knjigi, spodbudnem branju, poštemem poročanju, pisanju o veri, duhovnosti, vrednotah in drugih stvareh, ki niso modne muhe enodnevnice, tudi marsikateri verni človek ne čuti več. Zadovoljen je s televizijo, s stripi in z različnim lahkotnim ter površnim branjem.

Po drugi strani pa smo danes vsi priče, kako ljudje iščejo odgovore na mnoga vprašanja o duhovnosti, smislu življenja, resničnih vrednotah, življenju po smrti, verah, Bogu in Cerkvi.

Pomembno poslanstvo verskega tiska je tudi v tem, da postane središče in gibalno dialoga, prostor za izmenjavo pogledov in stališč med bralci, Cerkvijo in družbo. Tako bo verski tisk postal pospeševalec novega sožitja in sprave v našem narodu, kar ne bo v korist samo njemu, temveč vsemu slovenskemu narodu.

Slovenski škofje se dobro zavedamo pomena, ki ga ima verski tisk za Cerkev na Slovenskem in druge ljudi. Po svojih močeh ga bomo še naprej priporočali duhovnikom in drugim vernikom. Vam pa, ki sodelujete na področju verskega tiska s pisanjem, urejanjem, izdajanjem in njegovim širjenjem, se za vaše delo še enkrat zahvaljujemo in vam želimo obilo modrosti in božjega blagoslova.

Ljubljana, 8. decembra 1992

Vaši škofje

Patriarh Srbske pravoslavne Cerkve Pavle svojim vernikom

razni poslanci vsega sveta, da bi nas umirili, a jim ne uspe. Kdo drugi kakor edini Bog bi nas torej mogel umiriti in prepričati, da je brezumje to, kar se dogaja? Zato smo z vero v moč duhovnih sredstev, z vero v pokoro in post, molitev in usmiljenje že od preteklega božiča klicali k živemu Bogu in se postili za odpuščanje grehov... Ta božič se bolj kakor kdaj prej obračamo na Gospoda Kristusa, prinašalca miru in dobre volje, da naj razsvetli dušo srbskega naroda in nas spravi.

Ne zamerite nam, dragi naši duhovni otroci, da vas moramo ob tem prazniku veselja z bolečino in žalostjo v srcu spomniti na našo tragično stvarnost.«

Nedelja, 31. januarja 1993

Nabirka za katoliški tisk

Prispevaj: s sodelovanjem, širjenjem in denarnim darom.

Najpomembneje je biti zraven

Vsak trezen in izkušen človek ve, da stvari pogosto niso tisto, kar se kažejo na prvi pogled. Naravnost vzorčni primer za to misel so tako predvolilni nastopi politikov, kot njihovo delovanje po volitvah. Novi ameriški predsednik Clinton je, še preden se je vselil v Belo hišo, znatno, v nekaterih primerih kar za 50%, znižal raven svojih predvolilnih obljub. Ko smo že pri demokratu Clintonu, s katerim se tako radi primerjajo slovenski demokrati, bi srčno rad dočakal, da bi Bavčar, Rupel ali kak drugi »edini pravi slovenski demokrat« (tako so se označevali v predvolilnih geslih), podobno kot njihov veliki ameriški vzornik svoj govor končal s prošnjo za božji blagoslov. Tudi najnovejše slovenske volitve so v tem pogledu zelo poučne. Precejšen del tistih slovenskih volilcev in volilk, ki so z velikim navdušenjem glasovali za »desnega« Zmaga Jelinčiča, po nedavnem gla-

sovanju za mandatarja slovenske vlade najbrž že dvomi o svoji odločitvi. Tisti vidni liberalnodemokratski politiki, ki so pred časom predlagali prepoved Jelinčičeve Slovenske narodne stranke, so sedaj najbrž zelo veseli, da svoje odločitve niso izpeljali, kdo bi sicer odločilno prispeval k izvolitvi njihovega Janeza Drnovška s pičlo večino 48 glasov. Nekoliko komično je, če se ob tem spomnimo znanega ostrega povolilnega televizijskega soočanja Zmaga Jelinčiča z enim od pobudnikov za zgoraj omenjeno prepoved njegove stranke Jašo Zlobcem, ob tem pa ugotovljamo, da sta dejansko neformalna koalicijska partnerja. Ob tem je nedvomno zanimivo dejstvo, da je bil Drnovškov strankarski kolega Rigelnik izvoljen za predsednika državnega zbora z natančno istim številom glasov. Mogoče bodo kakšni novi računalniški izpiski sicer tajnih glasovanj pokaza-

li, ali je šlo v obeh primerih za enako ali za različno koalicijsko »poroko«. Drugi, tako krščanski kot socialni demokrati so pred volitvami odločno zatrjevali, da z Združeno listo ne bodo šli v nobeno povolilno vladno koalicijo, demokrati so na podoben način neomajno izključevali krščanske demokrate. No, kot kažejo stvari zdaj, ko že vidimo bodočo koalicijo »na koncu tunela«, bodo slovenski politiki lepo potrdili stari slovenski pregovor o zarečenem kruhu, ki se ga poje več kot zapečene-ga. Če nekoliko »popravimo« našega nesmrtnega Cankarja, čigar dela, n.pr. Hlapci in Za narodov blagor, kot kaže, postajajo novi slovenski »bestsellerji«, bi lahko rekli: »Načelnost je lepa reč, volja volilcev je lepa reč, opozicija je lepa reč, kar se tiče vlade, pa je boljša pragmatičnost, najpomembneje pa je biti zraven!«

Andrej Vovko

Karel Bonutti, častni konzul Slovenije

Slovenska vlada v Ljubljani je imenovala za častnega konzula v Clevelandu dr. Karla Bonuttija

Novi konzul je naš goriški rojak, doma je namreč iz Bukovice pri Gorici, kjer se je rodil leta 1928 in kjer ima še vedno sorodnike. Kot dijak je študiral v malem semenišču in potem na slovenski gimnaziji-liceju v Gorici, kjer je maturiral leta 1947. Po maturi se je vpisal na univerzo v Fribourgu v Švici na fakulteto za ekonomske in politične vede. Leta 1950 je emigriral v ZDA ter se ustavil v Clevelandu. Poročil se je z Minko Rijavec iz znane goriške družine. Z njo je imel štiri otroke.

V Clevelandu je nadaljeval študij ekonomije in dosegel doktorat. Istčasno se je živo udeleževal v slovenski skupnosti ter posebej navezal stike s pok. škofom Rožmanom. Na Gorico ni pozabil. Ko smo gradili Katoliški dom, je v Clevelandu pridno zbiral denarna sredstva za ta naš Dom. Pri tem je bil desna roka škofu Rožmanu, ki spada med velike dobrotnike Katoliškega doma v Gorici. S Karlom Bonuttijem smo ves čas vzdrževali pisne stike. Ko smo bili s skupino štandrestskih igralcev ter števerjansko skupino Lojzeta Hledeta v Ameriki, je bil Karel Bonutti naš

Dr. Bonutti (drugi z leve) z ansambлом »Lojze Hledeta« iz Števerjana

vodič in organizator naše turneje v Clevelandu.

Pozneje se je večkrat oglašil v Gorici, posebno ob raznih obiskih v Ljubljani, kamor so ga povabili za predavanja na univerzi, saj je ostal strokovnjak za ekonomijo in vsestransko delaven med Slovenci v Cle-

velandu. Imenovanje za častnega konzula je prav gotovo zaslužil in ne dvomimo, da bo častno zastopal mlado slovensko republiko, če se le dr. Rupel ne bo premislil, češ da je preveč »katoliški«.

Karlu Bonuttiju naše čestitke in voščila.

Božični prazniki na Sv. Gori

Božični prazniki so se na Sv. Gori začeli že v soboto, 19. decembra. Ta dan so namreč v samostanskih prostorih predstavili zbirko pesmi »Na Sv. Gori zvon zvonci«, s podnaslovom: Slovenski pesniki Mariji na Sv. Gori. V knjižici je zbranih 59 pesmi in kratkih odlomkov v prozi o Mariji Svetogorski. Gre za nekaj ljudskih pesmi, še več pa je pesmi v glavnem primorskih pesnikov. Naj jih naštejemo: Ivan Pregelj, Joža Lavrenčič, Ljubka Šorli, Miroslav Vilhar, Andrej Pavlica, Oton Župančič, France Bevk, p. Blanko Kavčič, Peter Butkovič, Janko Leban, m. Elizabeta Kremžar, Ludvik Zorzut, Edvard Kocbek, Alojz Gradnik, Venceslav Bele, Mirko Brumat, Slavka Zorova, Iva Tušar, Štefan Tonkli, Ivan Tul, Pavla Medvešček, Peter Flander, p. Krizostom Sekovanovič, s. Krista Povirk, Jože Vesenjaj, Ivan Pojavnik, Zora Saksida, Danilo Cimprič, Branko Rudež. Seznam je dolg in priča, kako svetogorska Mati božja ni zapisana samo v srcih ver-

nikov, temveč tudi v dušah pesnikov: od starodavnih časov od prve ljudske natisnjene leta 1837 do zadnjih let. Poleg pesmi sta o knjigi dva kratka sestavka v prozi Alojza Rebule in Marjana Breclja.

Uvod je napisala prof. Lojzka Bratuž. Držita dve ugotovitvi: »Sv. Gora ima toliko zborovskih pesmi, kakor nobena druga božja pot v Sloveniji in zamejstvu. Številčnost svetogorskih pesmi gre pripisovati dejstvu, da je Sv. Gora v stoletjih doživljala hude pretrse in da je ljudstvo, ki je živelo in živi tod, prestalo mnogo preizkušenj, zato je svojo usodo tembolj povezovalo z usodo Sv. Gore.«

POLNOČNICA NA SV. GORI

K polnočnici so tudi v časih partijskega pritiska prihajali ljudje v velikem številu, tudi taki, ki se doma niso hoteli kazati. Letos je bilo še lepše in bolje organizirano. Cestno podjetje je očistilo cesto od padlega listja, da je bolj čista kot goriški Kor-

zo. Ob 21. uri so zaprli promet za avtomobile in z avtobusne postaje v Novi Gorici so začeli voziti avtobusi. Tako se je opolnoči bazilika napolnila, našli so nad tisoč oseb.

KONCERT

Naslednji dan na Božič so bile maše kot ob praznikih. Pri maši ob 16. uri je pel zbor s Kapele. V nedeljo, na praznik Sv. Družine, pa so po maši ob 16. uri imeli božični koncert. Izvajal ga je oktet Vrtnica iz Nove Gorice, pri orglah je igral Uroš Cej, kot flautistka pa Sara Pegan.

Ker na Goro niso mogli pijanci in drugi razgrajči so vse pobožnosti potekle v najlepšem miru in zbranosti.

Povejmo še to: Oblast je zakon o lastninjenju začela izvajati na Sv. Gori: samostanu so vrnilo 46 hektarov gozdov in travnikov; romarska hiša je pokrita in okna zaprta, notranost pa čaka.

Nabrežina

»Sarajevske jaslice« v Nabrežini

Lansko leto je videlo v naši cerkvi: 8 krstov, 7 porok, 25 pogrebov, 21 birmancev. Pri mesečnih konferencah pa so bili g. J. Kragelj, F. Kralj, G. Zvone, J. Vidrih in gospa J. Križan. Pri konferencah v italijanskem jeziku pa seveda drugi. Vsem iskrena hvala in voščila.

Dve zvesti in plemeniti faranki smo pokopali v tem mesecu: Olgo Caharija - Ušaj in Marijo Škerk - Petelin. Bog naj jima bodi bogat plačnik. Sorodnikom pa iskreno sožalje.

Kaj smo videli na letošnji razstavi šestnajstih pomenljivih jaslic in simbolov? Dvojce jaslic iz plasteline, delo devinskih otrok; jaslice srednješolcev iz Nabrežine, ki so jih izdelali iz lesnih ostankov ter glinaste kipce dijakov srednje šole I. Cankar iz Trsta. Posebno je transparent z lučjo, delo Roberta Daneu, ki predstavlja sv. Družino. Aleksander Paoli je v imenu skavtov sestavil iz štorov stožčast stolp, na katerem »gnezdi« golob z Jezusom, kot znamenje miru v naravi in svetu; vse povezano z vrvmi, ki tvorijo napis MIR, obdan s fotografijami tabornjenja.

Svečan izraz razstave tvorita dve veliki sliki, delo priznane slikarke C. Raza, ki predstavlja Jezusa z živalmi in svete Tri kralje. Poleg teh slik »dominira« skulptura v lesu: sv.

Družina, delo prof. Nadje Doljak. Njena mama Bogomila Doljak pa je predstavila skupnost Družine v enem kipu.

Posebnost so jaslice imenovane »barakopoli«, sestavljene iz ostankov in smeti, s črnim Jezuškom (Somalija), delo Edija Žerjala. Lepa je tudi slika - mladostna - delo univerzitetne študentke Tatjana F., ki predstavlja mlado sv. Družino. Tudi Arturo Blason razstavlja skulpturo sv. Družine iz belega marmorja. Neznana oseba je ustvarila minijaslice iz sladkorja, v perfektni izdelavi in barvah (spomin na besede »ki ima vso sladkost« v sebi!). Pedesetletna cebra živi v dveh okroglih ploskvah, ki se odpirata in darujeta Jezusa, pač po besedah: Odpri se zemlja in daj nam Zveličarja. Praktično: Jezus se ti daje najprej ko odpereš sv. Pismo in čitaš... zato je Jezušček na knjigah sv. Pisma. In še zadnje v naravni velikosti: Srb v vojaški obleki se sklanja k ranjenemu muslimančku na tleh z rdečimi rožami, samokres in nož pa vrže na tla, ki so pokrita z rožami, ki pa še ne cveto med ožganimi tramovi Sarajeva. Ob strani naša mlada žena, ki nabira darove za begunce in tudi za Somalijo, ki jo predstavlja mala Somalka s skorjoko kruha v roki. Hvala vsem obiskovalcem in zlasti sodelavcem!

Poklon Vinku Vodopivcu

Kulturno društvo Sovodnje je v petek, 11. dec. t.l., pripravilo koncert v Kulturnem domu v počastitev spomina skladatelja duhovnika Vinka Vodopivca. In to ob 40-letnici njegove smrti.

Saj so Sovodnje, posebno takratni ženski pevski zbor, imeli z Vodopivcem tesne stike. Gospa Peliconova se ga dobro spominja, ker je vodila takratni ženski pevski zbor. Ona je pri njem dobivala potrebno pevsko gradivo.

Celoten program je potekal pod naslovom »Deve zorne, dečki zali, brali bodo rože te«. Povezoval ga je Janez Starina. Na začetku je citiral zapis, ki je vklesan na nekem spomeniku našega skladatelja: »Iz živih vrelcev tople domačije zajemal mojster je slovenske melodije«.

Kulturni program so izvajali: vokalna skupina »Sovodenjska dekleta« pod vodstvom Sonje Pelicon ter gost večera »moški PAZ« (Pevski Akademski Zbor) iz Ljubljane. PAZ vodi Andrej Misson.

Pevski program je zajemal iz celotnega Vodopivčevega repertoarja. Zaključili so s slovitno pesmijo »Žabe«, ki jo je zapel PAZ.

Lik skladatelja-duhovnika Vodopivca je osvetlil Jožko Kragelj, ki ga lahko štejejo za najboljšega poznavalca in raziskovalca skladateljevega ustvarjanja. Predavatelj je zaključil z verzi Simona Gregorčiča: »Ne, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!«

S podobnimi svečanostmi, pa naj bodo to spominske ali pevske revije ali drugi kulturni nastopi, se klanjamo našim velikim možem. Obenem nadaljujemo in posredujemo njihovo in našo dediščino svojim rodovom. Na tak način se prireditelji gotovo oddolžijo namenu, ki ga je pesnik Gregorčič vdihnil v verze.

Dodam še, da je vokalna skupina »Sovodenjska dekleta« počastila spomin Vinka Vodopivca pri nedeljski maši v domači - umetniško prenovljeni - cerkvi dne 13. dec. Sv. mašo je pestro oblikovala z deli Vodopivca, ki odražajo njegovo bogato ustvarjalnost. Po maši je skupina podala še par njegovih tako pevnih skladb.

Domači župnik, g. Marjan Markežič, je v zahvalnem nagovoru vokalni skupini zaželel, naj bi tak umetniški nastop postal navada.

Remo Devetak

Iz notranje politike

(Craxi - sodstvo — Referendumi — Mafijski voditelj - za zapahi)

Novo leto je prineslo tudi več novosti v notranjepolitičnem življenju v Italiji. Sicer se v tem okviru vrstijo deloma že znane zadeve, kot sodni pozivi politikom zaradi podkupnin ali nedovoljenega financiranja strank, pa spet mafijski voditelji za zapahi. Poleg tega še odlok ustavnega sodišča o referendumih. O vsem tem nekaj besed.

Največ prahu je v prvi polovici meseca vzbudila zadeva s sodnim pozivom socialističnemu voditelju Craxiju. Milanski sodniki so tajniku PSI poslali sodni poziv s kar 43 kontestacijami. Vse te zadevajo nedovoljeno financiranje njegove stranke, pa še domnevne prejemke velikih vsot, ki naj bi jih Craxi tudi osebno prejel. Vso dokumentacijo so medtem z vojaškim letalom že prepeljali v Rim in izročili parlamentu, ki bo moral sedaj razpravljati o avtorizaciji za sodno obravnavo proti Craxiju. Ta je namreč poslanec in je kot vsi parlamentarci krit s parlamentarno imuneteto, ki mu jo samo parlament lahko odvzame.

Vse to je seveda dvignilo veliko prahu. Craxi sam je na nedavni tiskovni konferenci obtožbe v bistvu zavrnil, rekoč, da gre predvsem za poskus politične ošibitve njegove stranke. Seveda bo o tem še mnogo govora tako v političnih kot v sodnih krogih. Vsa afera ima tudi nevarne posledice, saj pri tem posredno meče senco na Amatoovo vlado in spravlja posebej socialističnega mi-

nistrskega predsednika pred resno krizo. Razni politični opazovalci že govorijo o bližnji vladni krizi. Poleg vsega pa se tudi omenjajo možni Craxijevi nasledniki na mestu tajnika PSI, med temi sta Amato in Martelli.

REFERENDUMI IN REFORME

Znano je, da obstaja v Italiji vrsta odborov za reforme in radikalne preosnove države in javnih ustanov. Med pobudniki so znani politiki različnih strank, kot Segni (DC), radikalec Pannella, socialist Martelli, zeleni idr. Dolgo so zbirali potrebne podpise za razpis referendumov o raznih zadevnih vprašanjih. Sedaj je ustavno sodišče v Rimu odločilo, da od trinajstih predlaganih sprejme deset izmed njih. Ti v glavnem zadevajo volilne reforme, ukinitve nekaterih ministrstev ali njih preosnovo in še kaj drugega. Med volilnimi reformami so zlasti tiste, ki predlagajo uvedbo večinskega sistema za občinske volitve in senat. Vse to bi gotovo pomenilo udarec za majhne stranke, ne bi pa prineslo nikakih pozitivnih novosti.

Referendumi naj bi bili med aprilom in majem letos. Ti pa lahko tudi odpadejo, če v doglednem času parlament sprejme vrsto ustreznih zakonov. Menimo, da je številno razpisovanje referendumov pravzaprav odvečno in nekoristno, saj je za zakonodajo itak določen parlament. Poleg tega pomeni vsak referendum

velikansko finančno breme za državo, ko imamo že itak skoro vsako leto kake volitve (letos pri nas deželne in pokrajinske).

MAFIJSKI BOSS V ZAPORU

Velik odmev po celi državi in po svetu je imela aretacija enega voditeljev sicilske mafije Totò Riine, ki so ga prijeli prejšnje dni v avtomobilu sredi Palerma. Riina je obtožen skoraj nad tristo umorov, nešteto pa še drugih zločinov organiziranega kriminala. Odgovarjal naj bi tudi za nedavni uboj sodnikov Falconeja in Borsellina. Organi javne varnosti menijo, da so s tem zadali odločilen udarec mafijskemu vrhu, čeprav je težko upati, da bo s tem že mafije konec. Je pa le pomemben korak naprej v boju proti temu tradicionalnemu sovražniku civilnega življenja, posebno na jugu države.

Katoliški glas bomo izboljšali tudi s Tvojo pomočjo!

Tam, kjer vojna vihra, se širijo tudi mamila

Vojna umaže vse bele stvari, tudi heroin. Čudovita jugoslovanska mesta so danes priča vojnim grozotam, prekupčevalcem orožja in mamili. Vsa pot, ki se vije od Libanona, ki sega do italijansko-evropske meje, je danes prepredena z neznanimi vojnimi trgovci in s kurirji belega prahu.

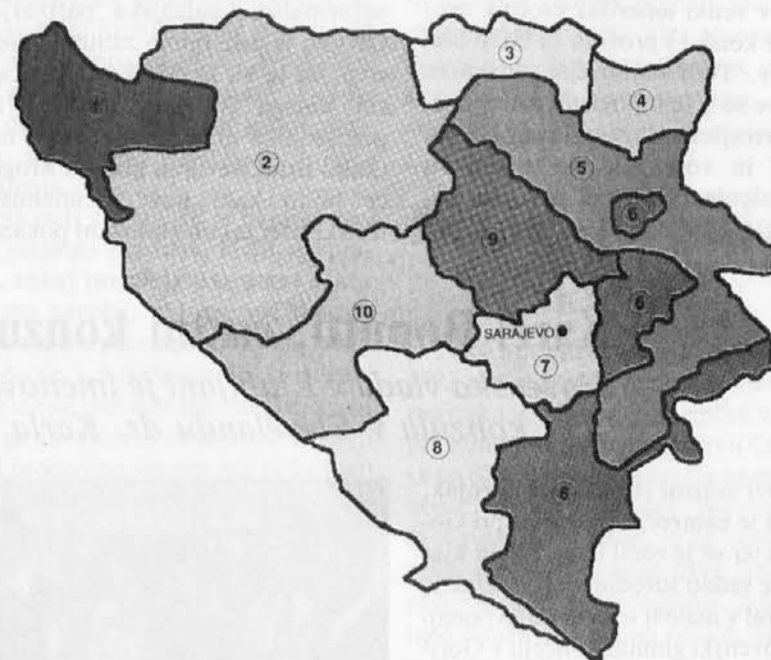
Srbija, Bosna, Makedonija in Hercegovina so danes kraji, kjer se danes vršijo prekupčevanja za ogromne vsote denarja, ki prihajajo iz Libanona in Turčije. Po uradnih podatkih Interpola je v letu 1990 prišlo skozi balkansko pot skoraj 70%

vsega zaplenjenega mamila. V letu 1991 pa je balkanska pot s svojimi mamili preplavila skoraj vsa evropska tržišča.

Samo v tržaškem pristanišču so zaplenili najprej 70 in nato 48 kilogramov heroína, ki je prišel po tej balkanski poti.

Tudi zaključek vojne na tem območju je postavljen v zelo kritično luč, saj to območje, ki se razprostira od Črnega morja do Jadranskega morja, bi se lahko spremenilo v brezcarinsko cono, kjer bi pridelovali in trgovali z različnimi derivati opija.

Tako bodo razdelili Bosno-Hercegovino?

Predlog razdelitve Bosne in Hercegovine na 10 provinc: 1 - Bihač; 2 - Banja Luka; 3 - Odžak; 4 - Bijeljina; 5 - Tuzla; 6 - Nevesinje; 7 - Sarajevo; 8 - Mostar; 9 - Zenica; 10 - Travnik

BESEDA BRALCEM

Še nekaj misli o SKŽ

Z veseljem sem iz Vašega tednika zvedel, da je bila tudi v zamejstvu uradno ustanovljena prva slovenska Skupnost krščanskega življenja. Ob tem pa sem z zanimanjem sledil poročilu in pojasnilu v zvezi z javnim informativnim srečanjem z dne 1. decembra 1992. Ob tem bi rad sam dodal še nekaj podatkov pa tudi osebnih vtisov ob tako pomembnem dogodku, kot je rojstvo prvega pravega duhovnega gibanja pri nas, če seveda izvažamo Marijino družbo in pa organizacije, ki jih je pred več kot tridesetimi leti na Tržaškem vodil pokojni dr. Jože Prešeren.

Prav nekaj v zvezi z osebnostjo in delom našega »gosпода« Prešerna gre tu dodati. Kdor je dr. Prešerna poznal, ve za njegovo občutljivost do mladine. Vedel je za pomen, ki ga ima vzgoja mladih tako za Cerkev kot za narod. Videl je zelo daleč stvari, ki jih marsikdo še slutil ni in prav zato bi se verjetno danes, ko bi še bil med nami, neizmerno veselil rojstva SKŽ. Spominjam se, kako nas je ob vsaki priliki spodbujal k ustanovitvi posebne verske »organizacije« (njegova izkušnja iz otroštva in mladosti je bila namreč vezana predvsem na organizirano obliko delovanja znotraj Cerkve), kot jo je sam imenoval, ki naj bi pomagala pri duhovni rasti predvsem tistih, ki bodo krili odgovorna mesta v družbi. V mislih je imel skavtske voditelje in ljudi, ki se ukvarjajo s kulturo ter sploh vse. Pred kakšnimi desetimi leti je celo zbral skupino mladih in odraslih in nam predstavil slovensko redovnico, ki živi nekje v Južni Ameriki - ne spominjam se več kje - in dela v različnih SKŽ. Dr. Prešeren nas je že

takrat skušal navdušiti za to gibanje. On je prav gotovo razumel pomen teh skupnosti, mi pa verjetno nismo dojeli duha gibanja in se za kaj takega nismo navdušili. Danes se sprašujem, ali je sam dr. Prešeren razumel, kakšen duh preveva te skupnosti. Kakorkoli že, vedel je, da gre za nekaj dobrega, celo zelo dobrega in modernega, primerne časa, v katerem živimo. O SKŽ nam je po tistem srečanju še večkrat govoril.

Vedel je za razvoj Marijine kongregacije (predhodnice SKŽ) in skušal tudi Marijino družbo v Ul. Risorta, katere je bil duhovni voditelj, preurediti in preimenovati v SKŽ, kar se mu žal ni posrečilo. Nekateri smo se celo nekajkrat zbrali in si samovoljno nadeli ime SKŽ, kar pa v resnici nismo bili. Imeli smo sicer vse: prostoro, nekaj ljudi, celo duhovnega asistenta in vse dobre namene. Manjkalo je le nekaj: DUH ali ogenj ali tista iskra, ki daje smisel vsakemu početju. In prav zato SKŽ v Trstu ni mogla zaživeti.

Nekaj tega duha ter pogumnega gledanja na vero in svet je s seboj iz Rima prinesel p. Rupnik in za seboj pustil več duhovnih poklicev (enega tudi na Tržaškem) in duhovno gibanje: SKŽ. No, da bi se p. Rupnik preveč ne prevzel ob branju teh besed, bom stvari nekoliko drugače zasukal. Rekel bom le: Duh veje, koder hoče in za to sem Bogu neizmerno hvaležen. Ne zdi se mi pomembno, koga se je v svojem odrešenjskem načrtu bolj in koga manj poslužil. Različni so namreč darovi, isti pa je Duh. Različne so stvarnosti znotraj Cerkve, isti pa je cilj: odrešenje. Poti, po katerih vsakdo hodi, so pa lahko različne in prav te povzročajo največ nesoglasij med ljudmi tudi

znotraj Cerkve. Vsakdo gleda namreč na druge le s svojega gledišča in se zato včasih sprašujem, ali resnično dovolimo Duhu, da veje, koder sam hoče, ali ga skušamo mi usmerjati, kot se nam zdi bolj primerno?

Kakorkoli že: Hvala Bogu za ta svet in za človeka, ki je tako lep in zapleteno ustvarjen. Hvala Mu za duhovno gibanje v zamejstvu; naj se lepo razvija in raste in s tem pripomore k razvoju celotne naše slovenske skupnosti v Italiji. Nazadnje pa še hvala uredništvu, ki je to pismo objavilo.

Marijan Kravos

Zakaj ne tudi domači božični običaji?

Zelo sem se razveselil priloge v Primorskem dnevniku 24.12.92 o šegah in navadah ob božičnih praznikih. Lepo je tam opisano, kako po svetu v Londonu, na Švedskem, v Rimu in še marsikje praznujejo Božič. Pričakovano sem, da, ko bo izčrpano to potovanje po tujih deželah, bo povedano kaj o naših krajih, kako se pri nas praznuje in obhaja ta tako pomemben praznik. Iskal sem po tistih roza listih, našel pa nisem nič, kakor da v teh krajih ne bi poznali Božiča, da samo drugi na ta dan praznujejo. Občutek sem imel, kot da bi bile one strani naročene po neki turistični agenciji. In vendar je Božič med našimi ljudmi zelo občuten in pričakovano praznik, s svojimi navadami, običaji, s svojimi menuji, ki so seveda različni od kraja do kraja. Bolj skromni, če hočemo, a vseeno zanimivi in omembe vredni. Na to temo bi se dalo marsikaj napisati.

Božič je družinski praznik in prav je, da ostanejo ljudje doma, da jih

ne vabimo na ta dan v svet, to počenjajo itak sami. Zadržati jih moramo, povedati jim, da je doma ravno tako lepo kot drugje, da se da pričarati lepoto božične noči z našimi pristnimi domačimi navadami, če jih poznamo.

Žal, vse te navade pri nas izginjajo in to po naši krivdi, ker teh običajev ne podajamo naprej, da bi v njih še naši mladi uživali in jih ohranjali.

Aleksander Furlan

»Vera in naš čas« na radiu

Radijska oddaja Vera in naš čas je kar zanimiva in živahna. Gospod, ki jo vodi, zna biti aktualen. Ta oddaja pa ni pridiga, zato bi rada kdaj poglobila argument ali začela z debato in izrazila pomisleke. A moramo samo poslušati. Sama in z drugimi sem opazila, da se v današnjem času stopnjuje zanimanje za verske probleme. Zaradi tega se obračam do vas, da bi se pozanimali in posredovali, naj bi vsaj enkrat na mesec bila ta oddaja v živo, da bi se lahko neposredno pogovarjali z voditeljem oddaje, kar bi bilo še bolj zanimivo in pestro...

Sledi podpis

Povzel sem glavno misel iz vašega pisma. Prvi, a nepopoln odgovor je sledeči: G. Zvone Štrubelj, ki uspešno vodi to oddajo, ni radijski uslužbenec, zato ne more kar tako z direktnim prenosom. To bi lahko naredil s posredovanjem radijskega funkcionarja. Vsekakor bomo ta vaš predlog posredovali na pristojno mesto z upanjem, da bo izvedljivo.

Nedeljska maša iz Rojana

Redno poslušam radijski prenos nedeljske maše iz Rojana. Vtis imam, in to ne samo jaz, da je to poslušanje maše že dolgo časa problematično. Človek ima vtis, da ti prihaja prenos maše nekam valovito, neenotno, moteče. Rada bi, da bi upoštevali to opozorilo.

Podpis

Tega se tudi sam zavedam, ko poslušam prenos maše po radiu, ko se vsako nedeljo zjutraj vračam s Kolonkovca v Škedenj.

Na to sem opozoril radijske tehnike in prosil, da bi ukrenili. Prosim bralce, ki poslušajo prenos maše po radiu, naj opozorijo, če se kaj takega ponavlja.

Ta rubrika je za vas, namenjena vašim posegom, vašim pismom. Radi se oglašajte! Z veseljem bomo pisma objavili, a le pod pogojem, da bodo, vsaj za uredništvo, podpisana. Pisma brez podpisa bodo šla, kakor pravimo na uredništvu, »v arhiv« oz. v koš. Ponavljam, oglašajte se radi; vaših pisem bomo veselili.

Urednik

Popravek

V članku Dve domovini na 4. strani letošnje prve številke našega Glasa se je v predzadnji odstavki vrnila tiskarska napaka. Popravljen besedilo je naslednje: »Raziskavo o Slovencih v Avstraliji je prispevala Breda Čebulj Sajko in sestavila obsežen seznam virov in literature. Glavni urednik revije Andrej Vovko pa piše o slovenskih beguncih v Avstriji v luči časopisa Domači glasovi.«

Don Mario Vatta je govoril v občinskem svetu o neugodju med tržaško mladino

Treba je vzgajati, ne kaznovati, pomagati ljudem v doraščanju in v pravilni izbiri življenja

Na povabilo tržaškega občinskega sveta je 21. decembra lani don Mario Vatta govoril občinskim odbornikom o temi, ki je njemu dobro znana: o mamilih in splošno o socialnem neugodju krajevne mladine.

To vabilo velja kot javno in »uradno« priznanje duhovniku, ki se skupno z ustanovo S. Martino al Campo že več let posveča temu perečemu problemu in še danes naleti na razna zaprta vrata in celo nasprotovanja.

Kaj bodo prinesle novega te besede v »uradni« svet?

Problem je aktualen, na žalost, tudi za nekatere slovenske družine, zato objavljamo v celoti ta poseg z željo, da bi slovenska javnost tu na Tržaškem ponovno dobila močno opozorilo in konkreten napotek, predvsem tam, kjer je potreba.

Te besede naj pridejo v roke mladim, da bodo po svoji moči stopili iz akademske debate v stvarnost.

Don Vatta ni pridigal, je podal točno in jasno analizo, nakazal možnost rešitve, vse pa vzpodbudil, da naredimo kaj več, da doprinesemo rešitev nekaterim primerom, ki so morda danes še rešljivi, a ki bi lahko v prihodnosti postali težavnejši in še bolj zapleteni.

Prizadevnost tega duhovnika presega meje našega ozemlja in je usmerjena v vzpostavitev tesnejših stikov s Slovenijo, saj je znano, da se tudi tu ta pojav širi v zaskrbljujočo smer.

POLOŽAJ NARKOMANIJE V TRSTU RAZŠIRITEV POJAVA

Vsa zadeva se na žalost vije okrog zaskrbljujočega naraščanja narkomanije tako v samem Trstu kot v okolici.

V zadnjih treh letih smo zaznali povišanje uporabljanja narkotičnih snovi pri vseh slojih.

Glede na starostno dobo ta fenomen ni samo zaznan pri mladih, ampak se postopoma razširi tudi med ljudmi v starosti od 30 do 40 let.

Uporaba mamil — posebno hašiša in marijuane — postaja pogostejša tako pri mladih kot pri mladoletnikih.

Podatki javnih uslug so znani: 561 je bilo mladih, ki so zaprosili za pomoč središče SERT v letu 91, z vsakodnevno prisotnostjo, ki je presegala 150 oseb. Večinoma gre za uporabnike heroina.

Težko je dati točne številčne podatke o nekem pojavu, ki je ilegalen. Upoštevajoč podatke prejetih odgovorov, ugotovimo, da je v Trstu približno 4000 narkomanov, čeprav jih je po našem mnenju nekaj manj. Postavljeni smo pred dejstvom, da je od 2 do 3 tisoč oseb, ki uživa heroin.

SPREMEMBE TRŽIŠČA

Povišanje uporabe teh mamil je odvisna tudi od ponudbe današnjega trga in ki je bil pred tremi leti le na obrtniški ravni.

Naš občutek je, vendar ne samo naš, a menimo, da ta mamila prihajajo izven Trsta, in sicer iz beneških in lombardskih središč, čeprav je v načrtih, da bi v Trstu ustanovili neko stalno tržišče.

Povpraševanje po mamilih je odvisno od trenutne človeške stiske, a o tem bomo govorili kasneje.

POLOŽAJ V SLOVENIJI

Povezali smo se s terapevtskim centrom v Kopru in z nekaterimi prostovoljnimi operaterji, ki tam delujejo, in smo ugotovili, da v tej novi državi je situacija ravno taka kot pri nas, če ne še hujša. V svojih rokah pa imajo taka sredstva, s katerim smo si mi pomagali pred dvajsetimi leti. Glede na dobre obmejne stike, mislimo, da bo prišlo do medsebojnega sodelovanja sicer že v teku, med našim tržiščem in tistim z onstran meje.

Zaželjeno bi bilo še boljše sodelovanje med ustanovami za preprečevanje širjenja in uživanja mamil na obeh straneh meje.

SMRTI ZARADI PREVISOKE DOZE MAMILA

Zaradi čedalje bolj razširjenega heroina v našem mestu smo imeli skoraj trideset smrtnih žrtev v zadnjih treh letih. V preteklosti teh podatkov nismo poznali, saj smo zabeležili največ po eno ali dve smrti na leto.

Že takrat smo ugotovili, da je pojav precej hud, in začelo nas je skrbeti.

NOVE POBUDE NARKOMANIJE

Pojav mamil se ni samo spremenil v kvantiteti, ampak tudi v kvaliteti. Nemogoče je ugotoviti, kdo je pravi narkoman, sicer to ni bilo mogoče niti v preteklosti.

Narkomanija se nam predstavlja vedno bolj kot neko ponavljajoče stanje, ki odgovarja na neugodja, ki so povezana na neponovljive izkušnje trpljenja. Vračati osebnost trpečim, je naloga, ki si jo zastavlja katerikoli načrt reševanja zasvojenih.

Skušali bomo tu predstaviti kategorijo uživalcev, na podlagi njihovega načina uživanja: vztrajni uživalci, novinci, neizraziti narkomani, poliodvisni, vmesni, okuženi z aidsom, oboleli za aidsom ter družine narkomanov.

a) **Vztrajni uživalci**, s tem nazivom označujemo tiste, ki se dolga leta borijo, da bi se odpovedali mamilom, a jim to še ni uspelo. V tej skupini imamo 30-40 letne ljudi. Večkrat so se oddaljili od pomožnih centrov, ker niso več dobili metadona, ali ker tu niso dobili zaželenih spodbud, in so se raje vračali v svet mamil. Zakon 162/90 je naredil ostalo.

Prevladalo je nezaupanje do centrov in povratek k bolj delujočim razpečevalcem mamil je bil neizbežen.

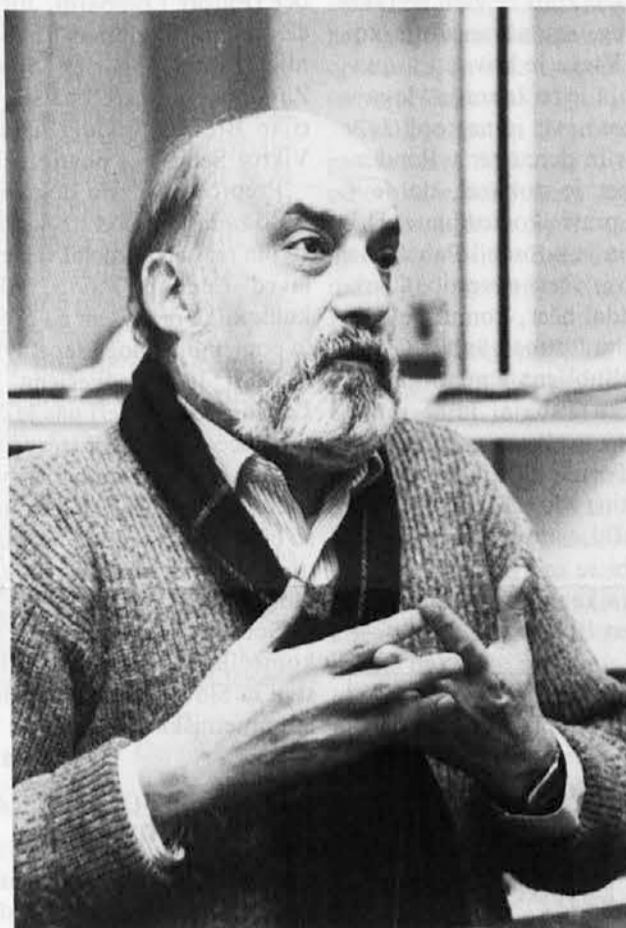
b) **Novinci**: v heroin nas danes ne vodijo samo lahka mamila, temveč tudi druge snovi, zdravila, alkohol itd. V tej skupini niso samo mladi, ampak vsi tisti, ki so z uživanjem začeli pred kratkim. Spoznali smo lju-

di, ki so se približali heroinu tudi po tridesetem letu starosti.

c) **Neizraziti narkomani**: k tej skupini pripadajo osebe, ki so povsem vključene v družbo, uživajo pa mamila samo v ožjem krogu, o čemer so le nekateri seznanjeni.

Težko jim je ohranjati ravnotežje med obema oblikama življenja in končni rezultat je, da se taki ljudje odločijo za umik iz normalnosti in tako se stanje poslabša.

č) **Poliodvisni**, za katere je značilno uživanje legalnih in ilegalnih snovi, so najbolj razširjeni in najtežje ugotovljivi. Tovrstni uživalci preganjajo svoje tesnobe s sredstvi, ki so nedraga in lahko dosegljiva.

Don Mario Vatta

d) obstaja, in to le kakšno leto, še **vmesna skupina**. V uporabi heroina teh uživalcev opazimo neka nihanja. Potreben je stalen stik s temi osebami, če jim hočemo pomagati na poti k spremembi ali odpovedi.

e) **Okuženi z aidsom in oboleli za aidsom**: teh v naši državi predstavljajo ugotovljeni primeri 60% narkomanov. Okuženost in obolelost zahtevata nove posege za varstvo zdravlja in odnosov, največkrat pa prinašajo novo izrinjenost iz družbe.

Vplivnost med odvisnostjo in okuženostjo z aidsom je na psihološki ravni velika in zapletena. Posegi za omejitev škode in preventiva (informiranje o možnostih okužbe in o preventivnih sredstvih) sta edini sredstva v boju proti aidsu.

Za zaščito narkomanov in zdravlja vsega prebivalstva so bistvene važnosti odnosi z javnimi uslugami, možnost odkriti svojo odvisnost, biti deležni zdravniških preiskav.

V zvezi s to problematiko se kaže velika omejenost represivne politike, ki sili uživalce v prikrievanje.

f) **Družine narkomanov**. Zelo pogosti so primeri, kjer je pri uživalcih mamil v družini gotovo eden izmed staršev zasvojen.

V družinah uživalcev mamil z

otroki se problem obravnava individualno, ne glede na mnenje družinske skupnosti. Zanimivo bi bilo uspešno utrditi medsebojne odnose in sprejeti družino kot celoto, v okviru katere bi se oblikovali odnosi.

ZAKON 162/90

Že sem omenil normativ 162/90.

Nemogoče je zanikati kritični glas skupnosti do tistega dela zakona, ki ponovno uvaja represivnost do uživalcev mamil. Nekateri, že omenjene, negativne posledice tega zakona so: odtujitev vztrajnih narkomanov od centrov, problem okužbe z aidsom in najhujša je ječa.

tudi to možnost, da se poslužuje raznih zdravil in se s tem približa veliki večini narkomanov, ki se ne poslužujejo nobenih struktur in živijo v popolni zapuščenosti.

Lahko posežemo z metadonom, vendar v okviru individualiziranega posega. S takim stikom se lahko približamo narkomanom, da nas zaprosijo za pomoč.

ZDRUŽENJE DRUŽIN IN OBČANOV

Februarja 1990 je bilo ustanovljeno v Trstu Zdrženje občanov in družin za preprečevanje in boj proti zasvojenostim. Zdrženje skuša pomagati staršem, seznanja s problemom javnost ter pripravlja pobude, ki naj bi pripomogle k reševanju problema zasvojenosti.

SKUPNOST

»SAN MARTINO AL CAMPO«

Bila je ustanovljena leta 1970 z namenom, da bi bila v pomoč izrinjeni mladini tržaškega mesta.

Mamila, alkohol, psihične motnje, prostitucija, ječa, to so danosti, s katerimi se vsak dan srečuje Skupnost.

Poslušanje, soglašanje, sprejem so danosti, ki jih Skupnost vsak dan predlaga.

Skupnost — po lastni izbiri — ni zbiralnik izrinjenih oseb, temveč je mreža usklajenih možnosti na teritoriju, namenjenih mladim v iskanju rešitve.

Vozle te mreže sestavljajo:

— sedež prvega sprejema, kjer se odvija več kot 950 pogovorov in se zabeleži približno 22.000 telefonskih klicev letno; tu se srečujejo javni operaterji, vršijo se izobraževalni tečaji Skupnosti itd.

— dve središči, kjer so sprejeti mladi s psihičnimi težavami in bivši uživalci mamil ali alkohola in izpuščenci iz ječe.

— študijski center nudi dokumentacijo, informacije za pripravo prostovoljcev in operaterjev pri reševanju problemov izrinjenosti.

— zadruga Germano, ki je nastala leta 1983, je doslej naštel 230 članov; sedaj zaposluje 45 uslužbencev, ki izhajajo iz težkih življenjskih izkušenj, s težaškimi deli (čiščenje, prevažanje, tvorjenje itd.).

— tiskovno središče, ki je nastalo zadnje čase, je specializiran laboratorij za poklicno usposabljanje in vključevanje narkomanov v svet dela.

— skupina za pomoč staršem narkomanov; ta se zbira na sedežu že nekaj časa in jo vodijo operaterji Skupnosti. Ta izkušnja se ciklično obnavlja ob potrebi družin in je zadnje čase čedalje pogostejša.

— skupina za samopomoč, namenjena zasvojenim najstnikom, aktivno deluje ob pomoči naših operaterjev.

(Konec prihodnjic)

Prve dni tega meseca je don Vatta govoril na seji občinskega sveta v Dolini.

O tem kaj več prihodnjic.

Nova premiera v Štandrežu

Zdi se nam že prijeten običaj, da se v predpustnem času zberemo v štandreški župnijski dvorani na novi premieri Dramskega odseka Prosvetnega društva Štandrež. Letos so nam Štandrežci predstavili v soboto, 16. januarja, zvečer Goldonijevu delo Sluga dveh gospodov (Il servitore di due padroni, spisano 1748) v prevodu Vere Troha. S tem delom so se spomnili dvestoletnice smrti velikega beneškega komediografa, ki je umrl v Parizu 6. februarja 1793. Sicer so se igralci že večkrat srečali s tem piscem, ki nas toliko let že zabava s prikazovanjem družbe svojega časa in z bičanjem raznih človeških napak. Delo je situacijska komedija z vrsto zapletov in razpletov in se seveda srečno zaključuje. Tekst je precej obširen, a režiser Emil Aberšek nam ga je predstavil s hitrim tempom igre, tako da so si prizori sledili brez kakih odmorov. Domiselna menjava scene je gotovo še popestrila celoto. Upajmo, da bo režiser Aberšek še sodeloval v skupini in nam tako podelil košček svoje umetniške sposobnosti in seveda s tem še marsikatero prijetno urico.

V igri so nastopali že dolgoletni člani dramskega odseka, a tudi mladi, ki se še privajajo odrskim deskam, toda nekateri so se že precej homogeno vključili v dramsko družino. Sicer so se vsi nastopajoči dobro odrezali in pokazali, da jim je gledališče pri srcu, saj je vsak izmed njih pripomogel, da je predstava uspela. Na splošno se moramo Štandrežcem zahvaliti, da vztrajajo na začrtani poti in da prav na tem koščku goriške zemlje, ki je najbolj ogrožena, gojijo lepo slovensko besedo.

Izmed igralcev naj najprej omeni-

Prizor iz komedije Sluga dveh gospodov. Od leve Vladimir Bastjančič, Jordan Mučič, Damjan Paulin, Anita Lutman, Marko Tabaj in Danijela Puia.

mo Božidara Tabaja, ki je izoblikoval res mojstrsko živahno svojega prebrisanega slugo Truffaldina, ki se zna dobro izmazati iz vseh še tako hudih zadreg, saj navsezadnje kot sam pravi: Vsega je kriv le Pasquale. Za Tabaja je to že tretja vloga v letošnji sezoni, saj je nastopil že v opereti Srce in denar ter v Rendez-Vous-u. Spet je dokazal, da se v njem skriva pravi »komedijant«. Damijan Paulin je posebej Pantalona de' Bisognosi, očeta nevestice Clarice, ki bi oddal hčer, komur se bolj izplača. Anita Lutman je bila Clarice, dekle zaljubljena v mladega Silvia — Marka Tabaja, ki se zanjo dvobojuje z v moškega preoblečeno Beatrice iz Torina. Slednjo je izoblikovala Kristina Marušič, najprej kot odločen moški, nato kot zaljubljena ženska, ki bi se za svojega dragega skoraj vrgla v kanal. To hoče napraviti tudi njen ljubimec Florindo —

Marko Brajnik, dolgoletni član skupine, ki je vlogo prepričljivo odigral. Vladimir Bastjančič je bil ženinov oče Dottore Lombardi, Jordan Mučič simpatični krčmar Brighella, Danijela Puia sobarica Smeraldina. Zanimiva in posrečena sta bila Marijan Breščak v vlogi natakara in Viktor Selva kot postrežček.

Preprosto, a zelo dognano sceno je po zamisli in pod strokovnim vodstvom režiserja izdelal večletni sodelavec Lucijan Pavio. Skrta za kulisami, a predvsem na premieri zelo pomembna vloga šepetavke, je bila tudi letos poverjena Marinki Leban. Ob premieri nas je čakalo še presenečenje in sicer izčrpen gledališki list, ki ga je izdalo društvo samo. Predstava je doživela velik uspeh, saj so bili gledalci izredno navdušeni nad njo in so to tudi pokazali z burnim ploskanjem.

Gotovo bodo Štandrežci ponovili komedijo še v raznih krajih zamejstva in Slovenije ter prinesli s seboj lep umetniški užitek.

Iva Koršič

Obvestilo

Vsi, ki imajo prihranke, naložene na kaki bančni knjižici, morajo do 30. junija t.l. imeti tudi davčno številko (codice fiscale) in jo javiti banki. Kdor tega ne naredi, se mu lahko zgodi, da mu bodo blokiral denar. Kdor torej nima še »codice fiscale«, naj to stori in javi banki.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Andersen-Milan Jesih

Cesarjeva nova oblačila

Režija Vladimir Jurc

V petek, 22. januarja, ob 10. in 12. uri v Katoliškem domu v Gorici

Božičnica v Pevmi

Božični čas je čas tihega pričakovanja, čas, ko se vsakdo izmed nas rad povrne z mislijo v svoja otroška leta.

Nabiranje mahu, priprava jaslic, krašenje drevčka in praznovanje v krogu družine so za vsakega otroka enkratno doživetje. In prav zato so božičnice, na katerih sodelujejo otroci, najlepše in najbolj doživete, saj otroci odsevajo občutke še neskaljene sreče, po otrocih se Bog pogovarja z nami vsak dan, a mi temu glasu večkrat ne znamo prisluhniti.

Učenci in učitelji OŠ Josip Abram v Pevmi smo letos pripravili svojo božičnico, ki smo jo naslovili Nazaj v Betlehem, v sodelovanju z domačim pevskim zborom. Vršila se je v župnijski cerkvi v nedeljo, 20. decembra.

S kora je slovesno zadonela božična pesem. Uvodne misli je podal g. župnik Vojko Makuc.

Program je obsegal nekatere od najlepših odlomkov iz sv. pisma, hvalnice Bogu Stvarniku in Mariji materi in ženi, odlomke del slovenskih in tujih avtorjev in pesnikov.

Recital so spremljale zelo posrečene diapozitive, v ozadju je odmevala skrbno izbrana glasba.

Polni občutka so bili živi prizori: iskanje prenočišča, rojstvo, prihod pastircev in angelcev. Pevci so ubrali lepe slovenske božične pesmi, Ave Marijo in znano White Christmas pod taktirko domačinke Lucije Valentinčič, na orgle jih je spremljala Erika Jazbar.

Ubrano so peli tudi učenci OŠ pod vodstvom uč. Marte Ferletič.

Ob koncu še voščilo — »da bi nihče vsaj v sveti noči ne podvomil v dobroto ljudi, miru in tihe sreče v srcih vseh ljudi.«

Učitelji OŠ J. Abram se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je vse steklo v najlepšem redu. G. župniku V. Makucu za cerkev, gospe Mariji in možu Albinu za vsestransko pomoč in prijaznost, gospe Gizeli Gulin iz Sovodenj, ki nam je posodila jaslice T. Kralja, vaški mladini za reflektorje, zboru za sodelovanje, gd. Jordanu F. iz Štmavra, Manuelu in Barbari, konzulti za zakusko, župniku Karlu Bolčini, ki nam je posodil tunike, Ljudskemu radiu za mikrofone in učencem naše šole.

V torek, 22. decembra, so imeli božičnico tudi otroci, ki obiskujejo vrtec v Pevmi. Naši najmlajši so nastopili pred publiko s petjem, baletom in božičnim prizorčkom in se lepo izkazali. Obiskal jih je tudi Božiček, ki je prinesel poln voziček daril.

Božični koncert v Ronkah

Društvo Jadro in slovenska verska skupnost sta tudi letos priredila v nedeljo, 10. januarja, že tradicionalno božično prireditev v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. Tokrat je božične pesmi izvajal mešani pevski zbor iz Štandreža, ki je pod vodstvom Ticijane Zavadlav predstavil najbolj znane in priljubljene božične melodije raznih avtorjev, predvsem slovenskih. Na programu so bile tudi pesmi gorških skladateljev Emila Komela in Lojzeta Bratuža. Celoten koncert, ki je lepo uspel in ustvaril prijetno in intimno božično razpoloženje, je na harmonij spremljal Miran Devetak, povezoval pa Martin Marušič.

Lepo število udeležencev je nagovoril predsednik društva Karel Mučič, ki je povedal, da je božično srečanje v Ronkah že lepa tradicija in se zahvalil štandreškim pevcem, da so sprejeli vabilo za nastop. Izrazil je tudi željo, da bi božično sporočilo miru in dobre volje zajelo tudi tiste kraje, ki so v vojnem viharju in da bi se ta čimprej polegel. Podobne misli in želje je izkrekkel tudi domači župnik Virgulin.

Pred koncertom je bil tudi blagoslov, ki ga je ob sodelovanju doberdobskega župnika Kodelje opravil štandreški župnik Žorž. Da je bilo vzdušje prijetno tudi po koncertu, so poskrbele domačinke in obložile mize z raznimi dobrotami.

Podgora

PD Podgora je letos priredilo svojo božičnico v soboto, 9. januarja, v župnijski cerkvi. Na njej so sodelovali mešani, moški, otroški zbor, pevci solisti in recitatorji. S petjem božičnih pesmi, recitacijo in živimi prizori so prikazali pričakovanje pastirjev, ki so v sveti noči obiskali novorojeno Dete in se mu poklonili.

Vsi nastopajoči so bili oblečeni v pastirje in pastirice.

Program je bil v režiji Janeza Povšeta, na orgle je igral Uroš Cej.

Najlepša hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali.

PD Podgora

Štandrež

Vsi naši vaščani ne vedo, a vsi se bodo z nami razveselili, da naša priljubljena gospa Rafaela Makuc praznuje 19. januarja svoj 90. rojstni dan. Saj nobeden bi ji ne prisodil toliko let, ko je še tako čila in zdrava. Le vid ji je opešal, a je kljub temu še vedno delavna. Vse njeno življenje je bilo zelo razgibano. S svojimi možem Jožefom in nato s svojimi otroki je živahno trgovala s sadjem in zelenjavo za tržaški trg. Njeni otroci: Milče, Silvana in Jožica so lahko ponosni na svojo mater, pa tudi vsi vaščani jo cenimo in spoštujemo, ko je vedno in povsod pokazala svoje dobro srce. Kaj rada je sodelovala pri vsem vaškem življenju, tako verskem kot kulturnem, ne samo kot navdušena pevka, ampak tudi pri organiziranju raznih vaških praznovanj: vsi smo ji lahko hvaležni. Na poseben način pa naš mladinski pevski zbor, za katerega se je žrtvovala skoro deset let pri njegovem počitniškem letovanju v koči sv. Jožefa v Žabnicah: vse pevke je ne bodo nikdar pozabile. Vsi vaščani ji za njen jubilej voščimo še mnogo let mirnega in srečnega življenja: Bog jo živi!

Ž.J.

V nedeljo, 31. januarja ob 16. uri, bo v Katoliškem domu komedija

Sluga dveh gospodov

Carla Goldonija.

Nastopa igralska skupina iz Štandreža.

S predstavo bo združen bogat srečolov za katoliški tisk.

Toplo vabljeni!

Dr. Bernard Špacapan primarij v goriški umobolnici

S 1. januarjem je dr. Bernard Špacapan bil imenovan za primarija v goriški umobolnici, oddelek za alkoholike in osvojene z mamili. Dr. Špacapan je v službi v tej bolnici že veliko let. Specializiral se je v zdravl-

jenju alkoholikov, stike ima s podobnimi ustanovami tudi v Sloveniji. Poleg strokovnega dela se posveča tudi politiki in je občinski svetovalec za SSK v gorškem občinskem svetu. Čestitamo!

V Števerjanu se je v mesecu decembru zbral letnik 1972 in proslavil svojih 20 let z mašo

Profesor Gadžijev iz Moskve gost Centra Emil Komel

V tem in prihodnjem tednu je v Gorici pianist Sijavuš Gadžijev, profesor na konservatoriju v Moskvi. Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel ga je povabil, da predava učiteljem klavirja in da vodi desetdnevni seminar za mlade pianiste. Predavatelj se je udeležilo lepo število pedagogov iz Gorice in Trsta, pa tudi iz Nove Gorice, Kopra in Ajdovščine. Tudi lekcijam klavirja sledijo dijaki iz zamejstva in iz Slovenije. V soboto se bo seminar zaključil s koncertom, na katerem bomo poslušali nekatere tečajnike, v drugem delu pa bo prof. Gadžijev igral z Godalnim kvartetom »Glasbena matica« Schumannov Kvintet v Es-duru. Koncert bo v Katoliškem domu ob 20.30.

Božični koncert na Opčinah

Božični prazniki so mimo, že se moramo spoprijemati z vsakdanjimi dolžnostmi. A nekateri kulturni dogodki, ki so se odvijali na Opčinah v letošnjem božičnem času so vredni zapisa in jih zato želimo priklicati bralcem v spomin.

Openska župnija je namreč v sodelovanju z domačim pevskim zborom sv. Jernej nudila vernikom več kvalitetnih pevskih nastopov v domači cerkvi. Že samo božično polnočno je letos spremljalo zelo ubrano petje, saj se je domači pevski zbor pod taktirko priznanega pevovodje Janka Bana nanjo pripravil več časa, tudi zato, ker jo je v živo oddajal radio Trst A.

Koncert božičnih pesmi na božično popoldne je že tradicionalen. A dejstvo, da je letos priklical še posebno veliko število domačinov in poslušalcev iz okolice, dokazuje, da želijo verniki tudi v tej obliki skupno doživljati božični praznik.

Slovenske božične pesmi, izbrane iz bogate zakladnice predvsem slovenskih avtorjev, so oblikovali kar trije domači pevski zbori, in sicer Mešani pevski zbor sv. Jernej, Dekliški pevski zbor in Dekliška pevka skupina Vesela pomlad. Oba dekliška zbora vodi g. Franc Pohajač. Ob poslušanju ubranega petja obeh zborov imamo vtis, da kvaliteta izvajanja raste vsako leto, premosorazmerno z leti njihovega obstoja. Starejša dekliška pevka skupina Vesela pomlad je dosegla zavirljivo raven zlitosti in interpretacije.

Izvajanju cerkvenega zbora sv. Jernej se je poznala večja roka pevovodje Janka Bana, ki je pevce pripeljal do izboljšave tako tehničnega izvajanja pesmi kot tudi inteligentne in smiselne interpretacije slednjih. Poznal pa se je tudi priliv novih mladih glasov. Že pri polnočnici in na tem koncertu se je cerkvenemu zboru namreč pridružilo precej pevki DPZ Vesela pomlad.

Priložnostni govor je imel pesnik Vinko Beličič; vezno besedilo Lučke Susič pa je prebral napovedovalec radia Trst A Janez Beličič.

Mnogo svežine je na praznik sv. Treh kraljev v opensko cerkev prinesel kvartet Capris, pevska skupina, ki se v Sloveniji uveljavlja predvsem z izvajanjem črnskih duhovnih pesmi. Stil, ritem in način petja navadno navdušuje predvsem mlajše.

Nadaljujemo s pastoralnim zborovanjem

Župnijam smo porazdelili nove pole za 8. določeno temo: **Kultura**. Priprava na papežev obisk in obisk sam ter poletni čas so prekinili začetno delo. Sedaj zopet nadaljujemo.

Verniki so poklicani, naj izrazijo svoje mnenje v zvezi s posameznimi temami. To nas bo stalo nekaj truda, a vztrajajmo in skušajmo izpeljati začetno delo do konca.

Transverzalne trojke

Moda nam prinaša kar zaporedoma tudi politične muhe enodnevnice. Taka muha so trenutno transverzalne trojke. Najprej Biasutti (KD), Saro (PSI), Camber (melonarji); sledijo De Rosa (Pds), Pittoni (PSI), Castigliero (PRI).

Kdaj bodo na vrsti nova imena? Ti gospodje bi radi, da bi jim še zaupali!

Kvartet Capris pa se je s koncertom prilagodil številni publiki prav vseh starosti. Zapel je namreč tudi nekaj klasičnih slovenskih božičnih pesmi in nekatere pesmi v Gačnikovi prireditvi. Vendar pa je najboljše izvedel prav pesmi iz svojega »železnega« repertoarja, to je črnske duhovne pesmi.

Naj še omenimo, da take prireditve, ki se večinoma zaključijo s prijatnim srečanjem in družabnostjo, dokazujejo, da postane lahko domači cerkveni pevski zbor jedro, okrog katerega se zbirajo, se čutijo sprejete in zato najdejo svoje mesto farani in okoliški prijatelji vseh starosti.

A.

G. Ivan Florjanc o gregorijanskem koralu

V ponedeljek, 18. januarja, je v Društvu slovenskih izobražencev predaval g. Ivan Florjanc, salezijanski duhovnik, a tudi globok poznavalec cerkvene glasbe, posebno še gregorijanskega koralu. V svojem zanimivem posveto je obrazložil nastanek krščanskega liturgičnega petja, ki ga poznamo pod imenom papeža Gregorija Velikega (6.-7. st.). Opozoril je na vplive hebrejske glasbe, na stilno raznolikost prvotne pevske zasnove, na razširitev gregorijanskega koralu po vsej Evropi po zaslugi Karolingov. V 13. stol. pa je enoglasni koral postal osnova, na katerem so začeli graditi polifonijo. Predavatelj je svoj prikaz še dodatno utemeljil s sprotim izvajanjem posameznih koralov. Zaključil je z mislijo, da je danes gregorijansko petje sicer mrtvo, toda v sebi skriva izredno globoke glasbene in duhovne zaklade, ki jih lahko tudi sodobni poslušalec odkriva in ceni.

Ne more nas pozabiti

Pismo bivšega župnika župnije Sv. Ane slovenskim vernikom.

Dragi slovenski verniki! Sem fizično daleč od vas, s srcem in mislijo pa zelo blizu. Spominjam se vas še posebno v svojih molitvah.

Maševal sem za vas 30 let, v glavnem je bilo moje srečanje z vami pri nedeljski sveti maši. V vsem tem času sem imel priliko poslikati z očmi vse vaše obraze, poglede in nasmeh. Vaša prisotnost mi je dajala moč, pogum in veselje. Še večje veselje in pogum pa mi je dajal pevski zbor. S svojim petjem so gospe Dalka, Anica in Elvira pripomogle, da je bila maša bolj slovesna. Bile so vedno prisotne, tudi če je bila zunaj nevihta. Še enkrat hvala! Še posebna zahvala g. Dalki, katera je prebrala v imenu vseh slovenskih vernikov lepe in pretresljive besede meni v slovo.

To pismo je bilo potem natiskano tudi v Katoliškem glasu in sem ga odnesel s seboj na Češko. Od časa do časa preberem te vrstice in zdi se mi, da sem še vedno med vami.

Tukaj se počutim dobro, nimam težav z jezikom. Tukaj na Češkem zelo malo ljudi hodi v cerkev in k maši.

Posiljam vam voščila za božične in novoletne praznike. Pravo srečo in veselje naj vam podari Dete Božje!

Prav iz srca vas pozdravljam, dragi slovenski verniki, pozdravite tudi duhovnika, ki mašuje namesto mene.

Dete Božje naj vas blagoslovi!

p. Vittorio

Racionalizacija ali klestenje?

Tržaški šolski skrbnik je prejšnji teden napovedal nekatere ukrepe v zvezi z »racionalizacijo« krajevnega javnega šolstva. Podobne spremembe so v teku v vsej državi. »Racionalizacija« je seveda evfemizem, za katerim stoji v resnici potreba po varčevanju javnega denarja. In kdo bi v sedanjem stanju tej potrebi načelno oporekal?

Seveda pa bodo napovedani ukrepi na Tržaškem in Goriškem prizadeli tudi slovensko šolstvo. Odpravljena naj bi bila nekatera samostojna ravnateljstva nižjih srednjih šol, npr. v Rojanu in na Opčinah. Omenjeni šoli naj bi tako postali podružnici šentjakobske oz. prošeške srednje šole.

Kako naj presojava načrt šolskega skrbništva? Dejstvo je, da padeč vpisov v zadnjem desetletju spreminja podoba našega šolstva. To je realnost, pred katero se ne moremo skrivati. Po drugi strani pa smo Slovenci v Italiji na naše šolstvo izredno ljubosumni, saj je prav šolstvo največja postavka naše že itak pomanjkljive manjšinske zaščite. Razen tega se v primerjavi z italijanskimi za ukinjanje slovenskih šol postavljajo določene zakonske ovire, kar je že pred dvema letoma uspešno dokazal ravnatelj Pečenko s prizivom na Državno upravno sodišče. Skratka, ne gre za izmikanje prepotrebne varčevanju, pač pa za zavest, da za manjšinsko šolo ne morejo veljati povsem ista pravila kot za večinsko.

Vprašanje »racionalizacije« šolskega omrežja je le eno od številnih odprtih vprašanj, s katerimi se sooča slovenska šola v Italiji. Utegne se pa zgoditi, da se bomo vsi, ki smo kakorkoli za našo šolo odgovorni, v odločilnem trenutku znašli brez skupnih in jasnih stališč, kar nam gotovo ne more prinesiti zaželjenega uspeha.

T.S.

Kolonkovec

Koncerti z božično pesmijo se vrstijo vsako leto v tem mesecu kakor na tekočem traku. Eden izmed takih je bil tudi v cerkvi sv. Marije Magdalene na Kolonkovcu preteklo nedeljo, 17. januarja.

Začela je Tamara Zajec s pozdravno besedo, sledil je nastop krajevnega pevskega zbora, ki ga že dolgo let neudrudno vodi Dalka Šturman; izvajal je božične pesmi.

Sledil je kvartet Nomos, ki je prisotne presenetil s svojo doživeto interpretacijo; solo točke je zapel Aldo Žerjal.

Tamara in Aleksander sta skupno zaigrala nekaj odlomkov iz klasične glasbe.

Duhovno misel je podal prof. Marijan Kravos. Poudaril je, kako lepo bi bilo, ako bi med nami zavladalo prepričanje, da smo ljudje različnih jezikov in ras otroci istega Očeta; naj bi si pogledali v oči, si podali roke in živeli med seboj kot bratje in sestre.

Nato je nastopil krajevni italijanski pevski zbor, ki je zapel pesmi različnih avtorjev.

Večer sta zaključila oba pevska zbora, ki sta združeno zapela Angelško petje in Sveta noč vsak v svojem jeziku. Množica poslušalcev je bila zadovoljna in vesela nastopa, predvsem pa v polni zavesti, da so še ljudje med nami, ki so pripravljeni na velike žrtve, le da ohranijo svojo pevsko tradicijo.

Iskrena hvala vsem, ki so sodelovali.

D.Š.

Slovenija party v SKK

Veliko število mladih se je v soboto, 16. januarja, zbralo v Peterlinovi dvorani, da bi se udeležili Slovenija party-ja ob prvi obletnici mednarodnega priznanja Republike Slovenije. Večer sta priredila Slovenski kulturni klub (SKK) in Mladinski odbor Slovenske prosvete (MOSP). Letošnji Slovenija party je bil že drugi po vrsti, saj se je prvi odvijal točno pred letom dni, torej samo nekaj dni zatem, ko je bila Slovenija mednarodno priznana.

Po uvodnem nastopu kvarteta Nomos je pred številno občinstvo stopila predsednica SKK Nataša Zubalič. V kratkem pozdravnem nagovoru je dejala, da po enem letu sprejemamo takratne dogodke (vojno, priznanje) ravnodušno, kot da bi bilo popolnoma samoumevno, da je Slovenija samostojna država. Omenila je akcije, ki so jih mladi v zamejstvu sprožili v podporo Sloveniji v času napada jugoslovanske vojske in vojne na slovenskih tleh. Spomnila se je tudi vojne, ki divja na Balkanu, in prisotne opomnila, da brez svobode si ne moremo pričakovati miru.

Sledil je nastop članov gledališkega krožka SKK, ki so prebrali odlomke iz del Franca Jeze, Borisa Pahorja, Ljubke Šorli in drugih zamejskih avtorjev. Z glasbenimi intermezzi jih je spremljal kitarist Danilo Pahor.

Po tej točki je prišel na vrsto slavnostni govornik, pisatelj Boris Pahor. Najprej je podal kratek opis procesa slovenskega osamosvajanja in poudaril zasluge slovenskega vodilnega kadra, v katerem prednjači obrambni minister Janez Janša. Malokateri narod se je na tako odločen način zavzel za svojo samobitnost kot slovenski. Pomembno silnico, ki je tudi dala svoj doprinos h kasnejši osamosvojitvi, vidi Pahor v odporu, ki je nastalo med drugo svetovno vojno. Govornik je prisotne spomnil tudi na dolgoletno neutrudno delo Franca Jeze in na to, da se

Sodišče naj razišče protislovensko nastrojenost v Trstu

Zaradi znanega incidenta pred cekvijo Sv. Antona Novega v Trstu prve dni novembra lani je bil proti prof. Samu Pahorju sprožen sodni postopek pred tukajšnjim kazenskim sodiščem. Že na prvi obravnavi sta njegova odvetnika Škerk in Berdon zahtevala, naj se proces proti Pahorju zaradi izredne hude protislovenske gonje odvija v kraju zunaj Trsta. Sodni zbor je zahtevo posredoval Kasacijskemu sodišču v Rimu, ki je v takšnih primerih pristojno odločati.

Minulega 15. januarja je prvi oddelek Kasacijskega sodišča v Rimu obravnaval zahtevo Pahorjevih bra-

je že v reviji Zaliv pisalo o konfederalni ureditvi jugoslovanske države. To zamisel pa so dogodki kasneje seveda prehiteli.

Pomemben del svojega govora je Boris Pahor posvetil zamejski problematiki. Zavzel se je za prequalifikacijo razmerja matice do nas, to je da v odnosih matica-manjšina ne sme več prevladovati ideološki kriterij. Glede naših odnosov z večinskim narodom pa je Pahor poudaril potrebo po novem gibanju, ki naj bi prisililo Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo in stranke, za katere Slovenci volimo, naj se zavzamejo za rabo slovenščine povsod, kjer je slednja po zakonu dovoljena oz. predvidena. Te naloge ne moremo prepuštili osamljenim posameznikom. Izdelati je treba načrt za uveljavitev slovenstva in njegove kulture. Slovenski doprinos mora biti vedno bolj viden. Čas je za aktiven poseg, za ustvarjanje izvirnega posredovanja. Med manjšino in večino je treba postaviti ne toliko most, ampak personalno doživeto ovrednotenje enega in drugega. Konec je treba narediti pasivnemu sprejemanju zasnov, kot je npr. načrt Primorski dnevnik-Republika, glede katerega naša skupnost ni vedela, za kaj gre. To nalogo je govornik pripisal novi generaciji, v kateri vidi rod, ki bo deloval po načelih človečanske etike in pluralističnega duha.

Večer je sklenil že prej omenjeni kvartet Nomos, ki ga sestavljajo basist Aldo Žerjal, violinist David Žerjal, pianist Aljoša Saksida in fagotist Aljoša Tavčar. Izvedel je nekaj narodnih pesmi in arijo iz Mozartove opere Figarova svatba. Nazadnje so udeleženci doživeli prijetno presenečenje: vsak je dobil kozarec penečega vina, s katerim so nazdravili prvemu »rojstnemu dnevu« samostojne in neodvisne Slovenije. To je predstavljalo uvod v prijetno družabnost, s katero se je večer sklenil.

Ivan Žerjal

nilcev in po zaslišanju le-teh in tudi samega prof. Pahorja sklenil poglobiti vprašanje. V ta namen je poveril tržaškemu sodišču, naj izvede preiskavo o protislovenskem razpoloženju v Trstu in mu pošlje o tem poročilo. Nato bo Kasacijsko sodišče dokončno sklepalo o zahtevi po premošitvi procesa iz Trsta v Benetke.

Vsekakor gre za pomembno odločitev Kasacijskega sodišča, ki očitno želi zadevo razčistiti do kraja. Tako obtoženec kot njegova braniteljka pozitivno ocenjujejo takšen razplet, da se končno o razmerah v Trstu izrečejo same sodne oblasti.

Novi doktor

Dne 17. decembra 1992 je na Agrarni fakulteti v Vidmu diplomirala Magda Šturman. Novi doktorici čestitajo teti Dalka in Zofka z ostalimi sorodniki.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu v ljudo vabi na otvoritev razstave in predstavitev knjige o ziljski ljudski noši v ponedeljek, 25. januarja, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Trstu.

PD Mačkoviče vabi v nedeljo, 31. januarja 1993, na ogled igre »Matura«. Uprizorila jo bo dramska skupina »ODER 90« iz Gorice, v režiji Franka Žerjal. Pričetek ob 17. uri v srenjski hiši v Mačkovičah. Toplo vabljeni!

Berite tudi
katoliški GLAS

